

มาตรฐานอาชีพช่างทำผม

**มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

**มาตรฐานอาชีพช่างทำผม (Hairdressing Standard of Work)**

**หน้าที่และลักษณะงาน (Duties and Tasks)**

วิเคราะห์ ออกแบบ ตัด ซอย คัด เปลี่ยนสีผมเกล้าผม ถักเปีย จัดเตรียมและดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์  
ส่งเสริมการขาย บริหารการบริการและธุรกิจการทำผม

**กลุ่มเป้าหมาย (Target group)**

ผู้ที่สนใจในอาชีพ ผู้ที่ศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ผู้ประกอบอาชีพด้านความงามต่างๆ พื้นการศึกษา  
ไม่จำกัด

**การประกอบอาชีพ**

อาชีพช่างทำผม หัวหน้าช่างทำผม เจ้าของกิจการร้านทำผม พนักงานแนะนำผลิตภัณฑ์ความงามด้านผม  
พนักงานขายผลิตภัณฑ์ความงามด้านผม

**การจัดแบ่งระดับ**

อาชีพช่างทำผม เป็นอาชีพหลากหลายสมรรถนะ สำหรับผู้เริ่มต้นประกอบอาชีพถึงผู้มีประสบการณ์  
ได้จัดแบ่งระดับอาชีพเป็น 5 ระดับคือ

ช่างทำผม ระดับ 1

ช่างทำผม ระดับ 2

ช่างทำผม ระดับ 3

ช่างทำผม ระดับ 4

ช่างทำผม ระดับ 5

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

แผนผังการวิเคราะห์สมรรถนะอาชีพช่างทำผม

| ช่างทำผม 5 | ช่างทำผม 4 | ช่างทำผม 3 | ช่างทำผม 2 | ช่างทำผม 1 |
|------------|------------|------------|------------|------------|
| 1          | 1          |            |            |            |
| 1          | 1          | 1          |            |            |
|            |            |            | 1          |            |
| 1          | 1          | 1          |            |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 1          |
| 1          | 2          |            |            |            |
| 1          | 2          |            |            |            |
| 1          | 2          |            |            |            |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
| 1          | 1          | 1          | 1          |            |
| 1          | 1          | 2          |            |            |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
|            |            | 1          | 1          |            |
|            | 1          | 1          |            |            |
|            | 1          | 1          |            |            |
|            | 1          | 1          |            |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 2          |
| 2          | 1          | 2          |            |            |
|            | 1          | 1          |            |            |
| 2          | 1          | 2          |            |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 2          |
|            | 1          | 1          |            |            |
| 2          | 1          | 2          |            |            |
|            | 1          | 2          |            |            |
|            | 1          | 1          |            |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 2          |
|            | 1          | 1          | 1          | 2          |
|            | 1          | 1          | 1          |            |
| 2          | 1          | 1          | 2          |            |
| 2          | 1          | 2          |            |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 2          |
|            | 1          | 1          | 2          |            |
| 2          | 1          | 2          |            |            |
|            |            | 1          | 2          |            |
|            | 1          | 1          | 1          | 1          |
|            | 1          | 1          | 1          |            |
|            | 1          | 1          | 1          |            |
|            | 1          | 1          | 2          |            |
|            | 1          | 1          | 2          |            |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
|            |            | 1          | 1          | 1          |
|            | 1          | 2          |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |
| 2          | 1          |            |            |            |

หัวข้อ

สมรรถนะ

- A ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
  - B แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
  - C ช่วยต้อนรับลูกค้า
  - D ต้อนรับลูกค้า
  - E ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด สุขอนามัยและความปลอดภัย
  - F บริหารทรัพยากรบุคคล
  - G บริหารการบริการ / การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
  - H บริหารสถานประกอบการ(สถานที่ การเงิน/บัญชี ประชาสัมพันธ์)
  - I ผู้ช่วยปฏิบัติงานในอาชีพ
- 1 วิเคราะห์โครงสร้างของศีรษะ รูปใบหน้า เส้นผม บุคลิก วัย อาชีพและโอกาสต่างๆ
  - 2 ออกแบบและวาดโดยใช้ลายเส้นและคอมพิวเตอร์กราฟฟิค
  - 3 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับจัดแต่งทรงผม
  - 4 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับการทำเคมี(ดัด ยืด เปลี่ยนสี และทรีสมนธ์ผม )
  - 5 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับผู้ป่วย
  - 6 ตัดและซอยทรงผมสั้น (Short)
  - 7 ตัดและซอยทรงผมยาวปานกลาง(Medium)
  - 8 ตัดและซอยทรงผมยาว(Long)
  - 9 ตัดผมตามแบบชั้นพื้นฐาน
  - 10 ตัดผมด้วยเทคนิคพิเศษ
  - 11 ตัดและซอยผมทรงมาตรฐาน 5 แบบ
  - 12 ตัดและซอยผมทรงสมัยนิยม
  - 13 เปลี่ยนสีผมชั้นพื้นฐาน
  - 14 เปลี่ยนสีผมตามสมัยนิยม
  - 15 เปลี่ยนสีผมแนวสร้างสรรค์
  - 16 ยืดผมที่ผ่านการดัด
  - 17 ยืดผมหยิกธรรมชาติ
  - 18 เชททรงผม
  - 19 ดรายผม
  - 20 เกล้าผมทรงมาตรฐาน
  - 21 เกล้าผมทรงสมัยนิยม
  - 22 เกล้าผมทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
  - 23 ถักเปียทรงมาตรฐาน
  - 24 ถักเปียทรงสมัยนิยม
  - 25 ถักเปียทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
  - 26 ถักเปียแอฟริกันแคร์เบียน
  - 27 ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะ
  - 28 ใช้ผลิตภัณฑ์บำรุงรักษาเส้นผมและหนังศีรษะ
  - 29 ใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับจัดแต่งทรงผม
  - 30 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนโครงสร้างของเส้นผม
  - 31 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนสีของเส้นผม
  - 32 จัดเตรียมและดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์
  - 33 จัดเตรียมและดูแลผลิตภัณฑ์
  - 34 จัดเตรียมและดูแลพื้นที่ปฏิบัติงาน
  - 35 ตกแต่งหน้าผาก ขน ไรผม บนใบหน้าขั้นพื้นฐาน
  - 36 ออกแบบทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
  - 37 ตัดซอยทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
  - 38 จัดแต่งทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคผสมผสาน
  - 39 ตัดแต่งทรงผม ลักษณะเส้นผม หยิกฟู(แอฟริกันแคร์เบียน)
  - 40 ผู้สอนอาชีพช่างทำผม

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

## ช่างทำผม ระดับ 1

**ลักษณะงาน :** ผู้ช่วยปฏิบัติงานในอาชีพช่างทำผม. ทำงานตามคำสั่งปฏิบัติงาน

**สมรรถนะ :** ผู้ประกอบอาชีพในระดับนี้ มีสมรรถนะการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็น  
จำนวน 9 สมรรถนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมรรถนะบังคับ 8 สมรรถนะ

E ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด สุขอนามัยและความปลอดภัย

I ผู้ช่วยปฏิบัติงานในอาชีพ

3 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับจัดแต่งทรงผม

4 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับการทำเคมี(ดัด ยืด เปลี่ยนสี และทรีสมนัทผม )

27 ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะ

32 จัดเตรียมและดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์

33 จัดเตรียมและดูแลผลิตภัณฑ์

34 จัดเตรียมและดูแลพื้นที่ปฏิบัติงาน

สมรรถนะเลือก 1 สมรรถนะ

9 คัดผมตามแบบขั้นพื้นฐาน

13 เปลี่ยนสีผมขั้นพื้นฐาน

18 เซททรงผม

19 ครายผม

23 ถักเปียทรงมาตรฐาน

**มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

## ช่างทำผม ระดับ 2

**ลักษณะงาน :** ผู้ปฏิบัติงานในอาชีพช่างทำผม. ทำงานตามคำสั่งและตัดสินใจปฏิบัติงานในขอบเขตที่รับผิดชอบ

**สมรรถนะ :** ผู้ประกอบอาชีพในระดับนี้ มีสมรรถนะการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็นจำนวน 20 สมรรถนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมรรถนะบังคับ 20 สมรรถนะ

C ช่วยต้อนรับลูกค้า

E ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด สุขอนามัยและความปลอดภัย

I ผู้ช่วยปฏิบัติงานในอาชีพ

- 1 วิเคราะห์โครงสร้างของศีรษะ รูปใบหน้า เส้นผม บุคลิก วัย อาชีพและโอกาสต่างๆ
- 3 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับจัดแต่งทรงผม
- 4 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับการทำเคมี(ดัด ยืด เปลี่ยนสี และทรีสมেন্টผม)
- 5 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับผู้ป่วย
- 9 คัดผมตามแบบขั้นพื้นฐาน
- 13 เปลี่ยนสีผมขั้นพื้นฐาน
- 18 เซททรงผม
- 19 ครายผม
- 20 เกล้าผมทรงมาตรฐาน
- 23 ถักเปียทรงมาตรฐาน
- 27 ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะ
- 28 ใช้ผลิตภัณฑ์บำรุงรักษาเส้นผมและหนังศีรษะ
- 29 ใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับจัดแต่งทรงผม
- 32 จัดเตรียมและดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์
- 33 จัดเตรียมและดูแลผลิตภัณฑ์
- 34 จัดเตรียมและดูแลพื้นที่ปฏิบัติงาน

สมรรถนะเลือก 1 สมรรถนะ

- 21 เกล้าผมทรงสมัยนิยม
- 24 ถักเปียทรงสมัยนิยม
- 26 ถักเปียแอฟริกันแคร์เบียน
- 30 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยน โครงสร้างของเส้นผม
- 31 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนสีของเส้นผม

**มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

### ช่างทำผม ระดับ 3

**ลักษณะงาน :** ผู้ปฏิบัติงานในอาชีพช่างทำผมที่มีความชำนาญ. ตัดสินใจปฏิบัติงาน ออกคำสั่งควบคุมการทำงาน ผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ

**สมรรถนะ :** ผู้ประกอบอาชีพในระดับนี้ มีสมรรถนะการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็นจำนวน 32 สมรรถนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมรรถนะบังคับ 32 สมรรถนะ

B **แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ**

D **ต้อนรับลูกค้า**

E **ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด สุขอนามัยและความปลอดภัย**

I **ผู้ช่วยปฏิบัติงานในอาชีพ**

- 1 วิเคราะห์โครงสร้างของศีรษะ รูปใบหน้า เส้นผม บุคลิก วัย อาชีพและโอกาสต่างๆ
- 3 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับจัดแต่งทรงผม
- 4 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับการทำเคมี(ดัด ยืด เปลี่ยนสี และทรีสมนัทผม )
- 5 การทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะสำหรับผู้ป่วย
- 6 ตัดและซอยทรงผมสั้น (Short)
- 7 ตัดและซอยทรงผมยาวปานกลาง(Medium)
- 8 ตัดและซอยทรงผมยาว(Long)
- 9 คัดผมตามแบบขั้นพื้นฐาน
- 11 ตัดและซอยผมทรงมาตรฐาน 5 แบบ
- 13 เปลี่ยนสีผมขั้นพื้นฐาน
- 14 เปลี่ยนสีผมตามสมัยนิยม
- 17 ยืดผมหยิกธรรมชาติ
- 18 เซททรงผม
- 19 ครายผม
- 20 เก้าผมทรงมาตรฐาน
- 21 เก้าผมทรงสมัยนิยม
- 23 ถักเปียทรงมาตรฐาน
- 24 ถักเปียทรงสมัยนิยม
- 26 ถักเปียแอฟริกันแคร์รี่เย้น
- 27 ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะ
- 28 ใช้ผลิตภัณฑ์บำรุงรักษาเส้นผมและหนังศีรษะ
- 29 ใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับจัดแต่งทรงผม
- 30 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยน โครงสร้างของเส้นผม
- 31 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนสีของเส้นผม

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

- 32 จัดเตรียมและดูแลเครื่องมือ อุปกรณ์
- 33 จัดเตรียมและดูแลผลิตภัณฑ์
- 34 จัดเตรียมและดูแลพื้นที่ปฏิบัติงาน

สมรรถนะเลือก 1 สมรรถนะ

- 2 ออกแบบและวาดโดยใช้ลายเส้นและคอมพิวเตอร์กราฟฟิค
- 10 คัดผมด้วยเทคนิคพิเศษ
- 12 ตัดและซอยผมทรงสมัยนิยม
- 15 เปลี่ยนสีผมแนวสร้างสรรค์
- 16 ยืดผมที่ผ่านการตัด
- 22 เกล้าผมทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 25 ถักเปียทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 35 ตกแต่งหนวดเครา ขน ไรผม บนใบหน้าขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

#### ช่างทำผม ระดับ 4

**ลักษณะงาน :** ผู้ปฏิบัติงานในอาชีพช่างทำผมที่มีความเชี่ยวชาญ. ประยุกต์ใช้เทคนิคต่างๆ ในวิชาชีพ ให้คำแนะนำในวิชาชีพ จัดระบบงานในวิชาชีพ ตัดสินใจปฏิบัติงาน ออกคำสั่งควบคุมการทำงานผู้ปฏิบัติงานในความรับผิดชอบ

**สมรรถนะ :** ผู้ประกอบอาชีพในระดับนี้ มีสมรรถนะการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็น จำนวน 38 สมรรถนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมรรถนะบังคับ 38 สมรรถนะ

- A ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
- B แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
- D ต้อนรับลูกค้า
- E ปฏิบัติงานตามข้อกำหนด สุขอนามัยและความปลอดภัย
- 1 วิเคราะห์โครงสร้างของศีรษะ รูปใบหน้า เส้นผม บุคลิก วัย อาชีพและโอกาสต่างๆ
- 2 ออกแบบทรงผม และวาดโดยใช้ลายเส้นและคอมพิวเตอร์กราฟิก
- 6 ตัดและซอยทรงผมสั้น (Short)
- 7 ตัดและซอยทรงผมยาวปานกลาง(Medium)
- 8 ตัดและซอยทรงผมยาว(Long)
- 9 คัดผมตามแบบขั้นพื้นฐาน
- 10 คัดผมด้วยเทคนิคพิเศษ
- 11 ตัดและซอยผมทรงมาตรฐาน 5 แบบ
- 12 ตัดและซอยผมทรงสมัยนิยม
- 13 เปลี่ยนสีผมขั้นพื้นฐาน
- 14 เปลี่ยนสีผมตามสมัยนิยม
- 15 เปลี่ยนสีผมแนวสร้างสรรค์
- 16 ยืดผมที่ผ่านการตัด
- 17 ยืดผมหยิกธรรมชาติ
- 18 เซททรงผม
- 19 ครายผม
- 20เกล้าผมทรงมาตรฐาน
- 21เกล้าผมทรงสมัยนิยม
- 22เกล้าผมทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 23 ถักเปียทรงมาตรฐาน
- 24 ถักเปียทรงสมัยนิยม
- 25 ถักเปียทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 27 ใช้ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดเส้นผมและหนังศีรษะ

**มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

- 28 ใช้ผลิตภัณฑ์บำรุงรักษาเส้นผมและหนังศีรษะ
- 29 ใช้ผลิตภัณฑ์สำหรับจัดแต่งทรงผม
- 30 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนโครงสร้างของเส้นผม
- 31 ใช้เคมีภัณฑ์เปลี่ยนสีของเส้นผม
- 35 ตกแต่งหน้าผากคิ้วตา ขน และไรผม บนใบหน้าขั้นพื้นฐาน
- 36 ออกแบบทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
- 37 ตัดซอยทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
- 38 จัดแต่งทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคผสมผสาน
- 39 ตัดแต่งทรงผม ลักษณะเส้นผม หยิกฟู(แอฟริกันแคร์เปียน)
- 40 ผู้สอนอาชีพช่างทำผม

สมรรถนะเลือก 1 สมรรถนะ

- F บริหารทรัพยากรบุคคล
- G บริหารการบริการ / การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- H บริหารสถานประกอบการ(สถานที่ การเงิน/บัญชี ประชาสัมพันธ์)

**มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ**  
(Occupational Standards and Vocational Qualifications)

**ช่างทำผม ระดับ 5**

**ลักษณะงาน :** ผู้บริหารงานในอาชีพทำผม จัดการทรัพยากรบุคคล จัดการธุรกิจ จัดการสถานที่  
จัดการกิจกรรมอาชีพ

**สมรรถนะ :** ผู้ประกอบอาชีพในระดับนี้ มีสมรรถนะการปฏิบัติงานและความรู้ที่จำเป็น  
จำนวน 9 สมรรถนะ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

สมรรถนะบังคับ 8 สมรรถนะ

- A ส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
- B แนะนำการใช้ผลิตภัณฑ์และโปรแกรมการบริการ
- D ต้อนรับลูกค้า
- F บริหารทรัพยากรบุคคล
- G บริหารการบริการ / การจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์
- H บริหารสถานประกอบการ(สถานที่ การเงิน/บัญชี ประชาสัมพันธ์)
- 1 วิเคราะห์โครงสร้างของศีรษะ รูปใบหน้า เส้นผม บุคลิก วัย อาชีพและโอกาสต่างๆ
- 2 ออกแบบทรงผม และวาดโดยใช้ลายเส้นและคอมพิวเตอร์กราฟฟิค

สมรรถนะเลือก 1 สมรรถนะ

- 21 เก็บล้างผมทรงสมัยนิยม
- 10 ตัดผมด้วยเทคนิคพิเศษ
- 12 ตัดและซอยผมทรงสมัยนิยม
- 15 เปลี่ยนสีผมแนวสร้างสรรค์
- 22 เก็บล้างผมทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 25 ถักเปียทรงแนวความคิดสร้างสรรค์
- 36 ออกแบบทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
- 37 ตัดซอยทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคตัดผมบุรุษ
- 38 จัดแต่งทรงผมรูปแบบใหม่ด้วยเทคนิคผสมผสาน
- 39 ตัดแต่งทรงผม ลักษณะเส้นผม หยิกฟู(แอฟริกัน แครีเบียน)
- 40 ผู้สอนอาชีพช่างทำผม